

Rosenfeld Frida És Márton

Ezek a szüleim, Rosenfeld Frida és Márton, amint épp Slanic Moldován, a fürdőn nyaralnak, az 1950-es években.

Apám, Rosenfeld Márton 1892-ben született, vagy kicsit később, Nagybáron. Elvégezte a gimnáziumot, ingázott Petrozsény és Nagybár között. Eljött Petrozsényba, fölvtették a szénbányához, ott dolgozott egész életében, negyvenhat évet. Rendkívüli ember volt, kifogástalanul komoly, erkölcsös ember, mindenki, aki ismerte, tisztelte és csodálta őt. A lónyai szénbánya beszerzési osztályát vezette. Naponta ingázott egy helyiérdekű vonatocskával, télen kis vaskályhával melegítették a kocsikat. Reggel hatkor ment el otthonról, este hatkor tért haza.

Délben a lónyai hivatalnokok kávéházában étkezett. Minden este elmentem a kisállomásra, ez helyi megálló, olyan két kilométerre, és vártam rá. Jöttünk a városba, ő a munkatársaival beszélgetett, én kolonc voltam rajta, fogtam a kezét. Hazajött, hozzáfogott a munkához, a Farkas-féle bútorgyárnak könyvelt, majd egy Schwalb nevű szabónak. Míg az asztalosnak könyvelt, megtanulta az asztalosmesterséget. Az udvaron épített egy pavilont, amelyben legalább tízen elfértek, ott voltam egész nap, nyáron ott írtam a leckéimet, hintát készített, tornaszereket, ez lett a hobbija.

Petrozsényban maradt egy kis zsidó közösség [a második világháború után], az elnöke Schretter Marci volt, apám pedig volt a könyvelő és titkár 1946-tól 1979-ig, amíg élt. Meiszterné volt a pénztáros.

Édesanyám, Rosenfeld Frida [szül. Lustig Frida] 1901-ben született, majdnem tíz évvel volt fiatalabb apámnál. Elvégezte a petrozsényi gimnáziumot. Fiatal korában pénztáros volt egy petrozsényi illatszerboltban. Tudom, hogy apa első látásra beleszeretett. 1921 körül házasodtak össze, és nagyon boldogok voltak.

Édesanyám nagyon jó gazdasszony volt. A kolónián volt a házunk, szép verandával, előtte virágoskert. Hátról zöldségeskert. Meséli a feleségem: "Néztem a mamát, kiment a kertbe, és kihúzott egy sárgarépat. Jött vissza szaporán, főzött. Aztán eszébe jutott, hogy kell még egy paszternákgyökér." Minden megvolt a kertben, rendesen elültetve. Apa készített neki egy dobozt, csak a libák feje bújott ki egy nyíláson, ennek a segítségével töltötte őket kukoricával, sós vízzel, hogy szomjasak legyenek, és egyenek, hogy hízzanak. Egész nap. Így nevelt tizenkét libát télire, felfűstölték őket. A tejet egy "momarlan" [A Zsil-völgyi "őshonos" román lakosság neve, akik inkább állattenyésztéssel foglalkoznak, mintsem bányászattal. Általában a bányák körüli hegyekben laknak. -- A szerk.] asszony hozta, lovon, sátrakban. Köréje puliszkát tett, hogy ne folyjon ki, azt aztán megettük. Édesanyám beszélgetett az asszonnyal. Igen mulatságos volt, ahogy gyenge román tudásával beszélt, de megértették egymást. Különben otthon csak magyarul beszélünk. Édesanyám minden szomszédal jó barátságban volt. Ott mindenki egyenlő volt, nem volt semmiféle megkülönböztetés.